

Abstrakt

NÁZEV:

Žákovské atribuční tendence a instrumentalita učení

AUTOR:

Mgr. Barbora Saitlová

KATEDRA:

Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy v Praze

ŠKOLITEL:

Doc. PhDr. Isabella Pavelková, CSc.

ABSTRAKT:

V disertační práci se zabýváme problematikou atribučních tendencí žáků základní a střední školy ve vztahu k životním cílům a vnímané instrumentalitě učení pro dosažení těchto cílů. Životní cíle využíváme jako prostor pro zkoumání obou proměnných. Kromě výše uvedených proměnných se zabýváme také dalšími faktory, které považujeme za důležité činitele v procesu realizace cílů - časovou perspektivou a volnými charakteristikami studentů.

Zajímaly nás také atribuční tendence po školním úspěchu a neúspěchu, ověření role vnitřní a ovlivnitelné atribuce z hlediska časové perspektivy či odlišnost konceptu instrumentalitě učení od časové perspektivy jedince.

Jako stěžejní metodu jsme použili upravenou verzi Dotazníku důležitosti motivačních cílů a instrumentalitě De Voldera a Lense, který jsme doplnili o otázky týkající se atribučních tendencí. Dále jsme studentům zadávali upravenou verzi Dotazníku perspektivní orientace (Pavelková, 2002), Zimbardův dotazník časové orientace (Zimbardo, Boyd, 1999) a upravenou verzi Dotazníku volných vlastností (Kuhl, Fuhrmann, 1998).

Výzkum ukázal, že atribuční strategie ani vnímaná instrumentalita učení nejsou vždy neměnnými charakteristikami, ale že dochází k jejich změnám vlivem různých faktorů. Výzkum také ukázal jako opodstatněné považovat atribuční tendence, instrumentalitu učení, volní charakteristiky i časovou orientaci jako důležité faktory ovlivňující realizaci životních cílů. Zároveň byla potvrzena vazba mezi časovou perspektivou studentů a převažující vnitřní

ovlivnitelnou atribucí a oprávněnost považovat instrumentalitu učení a perspektivní orientaci za dva rozdílné koncepty.